

పదనిష్పాదన కళ (28)

The joy of coining new words!

తాడేపల్లి లలితాబాలసుబ్రహ్మణ్యం

భాషాశాస్త్రం: పదనిష్పాదన కళ (28)

రచన: తాడేపల్లి లలితాబాలసుబ్రహ్మణ్యం

ప్రచురణ: కినిగె పత్రిక <http://patrika.kinige.com>

కాలం: డిసెంబరు 2014

శాశ్వత లింకు : <http://patrika.kinige.com/?p=4505>

©Author.

What can you do with this document?

Read it!

Store this PDF on your device.

Share the link with your friends

Share this PDF with your friends via personal communication (e.g. email)

Take printouts for personal use

What is not allowed by Owner of this document?

Editing the document. No page to be removed or added.

Distributing to public (instead kindly share the link to Kinige given above)

పదనిష్పాదన కళ

దీని ముందుభాగం

X. సంస్కృత సంఖ్యలు

సాకల్యాంకాలు (కృత్వాంకాలు - Ordinals)	స్థానీయాంకాలు (Cardinals)
ఒకటి - ఏకం (సమాసంలో ప్రథమ-)	ప్రథమం
రెండు - ద్వే (సమాసంలో ద్వితీయ-)	ద్వితీయం
మూడు - త్రిణి ((సమాసంలో తృతీయ-)	తృతీయం
నాలుగు - చత్వారి ((సమాసంలో చతు-)	చతుర్థం
ఐదు - పంచ, (సమాసంలో -పంచకం)	పంచమం
ఆఱు - షట్ (సమాసంలో -షట్కం)	షష్ఠం
ఏడు - సప్త (సమాసంలో -సప్తకం)	సప్తమం
ఎనిమిది - అష్ట (సమాసంలో -అష్టకం)	అష్టమం
తొమ్మిది - నవ (సమాసంలో -నవకం)	నవమం
పది - దశ (సమాసంలో -దశకం)	దశమం

గమనిక :- తెలుగులో 10 కి మించిన సంఖ్యలు చెప్పేటప్పుడు ముందు పెద్దసంఖ్యల్ని, తరువాత చిన్నసంఖ్యల్ని చెబుతాం. అంటే ఒక వెయ్యి, నూట యాభై మూడు (1153). వీటిలో మొదటి పదం కంటే రెండో పదమూ, రెండో పదం కంటే మూడో పదమూ, మూడో పదం కంటే నాలుగో పదమూ చిన్నవి. కానీ సంస్కృతంలో ఏతద్భిన్నంగా చిన్నమొత్తాలు ముందు, పెద్దమొత్తాలు తరువాత వస్తాయి. ఉదాహరణకి : ఏక త్రింశ దుత్తర ద్విశతాధిక పంచ సహస్రం. అంటే 5,231. ఈ పదంలో మొదట పంచసహస్రం (5,000) వచ్చింది. తరువాత ద్విశతం (200) వచ్చింది. అనంతరం త్రింశత్ (30) వచ్చింది. చివర్లో ఏకం (1) వచ్చింది.

పదకొండు - ఏకాదశ — ఏకాదశం

పన్నెండు - ద్వాదశ — ద్వాదశం

పదమూడు - త్రయోదశ — త్రయోదశం

పధ్నాలుగు - చతుర్దశ — చతుర్దశం
 పదిహేను - పంచదశ — పంచదశం
 పదహాఱు - షోడశ — షోడశం
 పదిహేడు - సప్తదశ — సప్తదశం
 పద్దెనిమిది - అష్టాదశ — అష్టాదశం
 పందొమ్మిది - ఏకోనవింశతి — ఏకోనవింశం
 ఇఱవై - వింశతి — వింశం
 ఇఱవయ్యొకటి - ఏకవింశతి — ఏకవింశం
 ఇఱవై రెండు - ద్వావింశతి — ద్వావింశం
 ఇఱవై మూడు - త్రయోవింశతి — త్రయోవింశం
 ఇఱవై నాలుగు - చతుర్వింశతి — చతుర్వింశం
 ఇఱవై అయిదు - పంచవింశతి — పంచవింశం
 ఇఱవయ్యొఱు - షడ్వింశతి — షడ్వింశం
 ఇఱవయ్యేడు - సప్తవింశతి — సప్తవింశం
 ఇఱవయ్యొనిమిది - అష్టవింశతి — అష్టవింశం
 ఇఱవైతొమ్మిది - ఏకోనత్రింశతి — ఏకోనత్రింశం
 ముప్పై - త్రింశత్ — త్రింశం
 ముప్పయ్యొకటి - ఏకత్రింశత్ — ఏకత్రింశం
 ముప్పైరెండు - ద్వాత్రింశత్ — ద్వాత్రింశం
 ముప్పైమూడు - త్రయస్త్రింశత్ — త్రయస్త్రింశం
 ముప్పైనాలుగు - చతుస్త్రింశత్ — చతుస్త్రింశం
 ముప్పై అయిదు - పంచత్రింశత్ — పంచత్రింశం
 ముప్పయ్యొఱు - షట్త్రింశత్ — షట్త్రింశం
 ముప్పయ్యేడు - సప్తత్రింశత్ — సప్తత్రింశం

ముప్పయ్యెనిమిది - అష్టత్రింశత్ — అష్టత్రింశం
ముప్పై తొమ్మిది - ఏకోనచత్వారింశత్ — ఏకోనచత్వారింశం
నలభై - చత్వారింశత్ — చత్వారింశం
నలభయ్యొకటి - ఏకచత్వారింశత్ — ఏకచత్వారింశం
నలభైరెండు - ద్వాచత్వారింశత్ — ద్వాచత్వారింశం
నలభైమూడు - త్రయశ్చత్వారింశత్ — త్రయశ్చత్వారింశం
నలభైనాలుగు - చతుశ్చత్వారింశత్ — చతుశ్చత్వారింశం
నలభై అయిదు - పంచచత్వారింశత్ — పంచచత్వారింశం
నలభయ్యొకటి - షట్చత్వారింశత్ — షట్చత్వారింశం
నలభయ్యేడు - సప్తచత్వారింశత్ — సప్తచత్వారింశం
నలభయ్యెనిమిది - అష్టచత్వారింశత్ — అష్టచత్వారింశం
నలభై తొమ్మిది - ఏకోనపంచాశత్ — ఏకోనపంచాశం
యాభై - పంచాశత్ — పంచాశం
యాభయ్యొకటి - ఏకపంచాశత్ — ఏకపంచాశం
యాభైరెండు - ద్వాపంచాశత్ — ద్వాపంచాశం
యాభైమూడు - త్రయఃపంచాశత్ — త్రయఃపంచాశమ్
యాభైనాలుగు - చతుష్పంచాశత్ — చతుష్పంచాశం
యాభై అయిదు - పంచపంచాశత్ — పంచపంచాశం
యాభయ్యొకటి - షట్పంచాశత్ — షట్పంచాశం
యాభయ్యేడు - సప్తపంచాశత్ — సప్తపంచాశం
యాభయ్యెనిమిది - అష్టపంచాశత్ — అష్టపంచాశం
యాభైతొమ్మిది - ఏకోనషష్టి — ఏకోనషష్టితమం
అఱవై - షష్టి — షష్టితమం
అఱవయ్యొకటి - ఏకషష్టి — ఏకషష్టితమం

అఱవైరెంఢు - ఢ్వాషష్టి — ఢ్వాషష్టితమం
 అఱవైమూఢు - త్రయషష్టి — త్రయషష్టితమం
 అఱవైనాలుగు - చతుషష్టి — చతుషష్టితమం
 అఱవై అయిఢు - పంచషష్టి — పంచషష్టితమం
 అఱవయ్యాఱు - షట్షష్టి — షట్షష్టితమం
 అఱవయ్యేఢు - సప్తషష్టి — సప్తషష్టితమం
 అఱవయ్యెనిమిఢి - అష్టషష్టి — అష్టషష్టితమం
 అఱవైతొమ్మిఢి - ఏకోనసప్తతి — ఏకోనసప్తతితమం
 ఢైబ్బై - సప్తతి — సప్తతితమం
 ఢైబ్బయ్యొకటి - ఏకసప్తతి — ఏకసప్తతితమం
 ఢైబ్బైరెంఢు - ఢ్వాసప్తతి — ఢ్వాసప్తతితమం
 ఢైబ్బైమూఢు - త్రయస్సప్తతి — త్రయస్సప్తతితమం
 ఢైబ్బైనాలుగు - చతుస్సప్తతి — చతుస్సప్తతితమం
 ఢైబ్బై అయిఢు - పంచసప్తతి — పంచసప్తతితమం
 ఢైబ్బయ్యాఱు - షట్సప్తతి — షట్సప్తతితమం
 ఢైబ్బయ్యేఢు - సప్తసప్తతి — సప్తసప్తతితమం
 ఢైబ్బయ్యెనిమిఢి - అష్టసప్తతి — అష్టసప్తతితమం
 ఢైబ్బయ్యెనిమిఢి - ఏకోన అశీతి — ఏకోన అశీతితమం
 ఎనఢై - అశీతి — అశీతితమం
 ఎనఢయ్యొకటి - ఏకాశీతి — ఏకాశీతితమం
 ఎనఢైరెంఢు - ఢ్వాశీతి — ఢ్వాశీతితమం
 ఎనఢైమూఢు - త్రయోశీతి — త్రయోశీతితమం
 ఎనఢైనాలుగు - చతురశీతి — చతురశీతితమం
 ఎనఢై అయిఢు - పంచాశీతి — పంచాశీతితమం

ఎనభయ్యాలు - షడశీతి — షడశీతితమం
 ఎనభయ్యేడు - సప్తాశీతి — సప్తాశీతితమం
 ఎనభయ్యేనిమిది - అష్టాశీతి — అష్టాశీతితమం
 ఎనభైతొమ్మిది - ఏకోన నవతి — ఏకోన నవతితమం
 తొంభై - నవతి — నవతితమం
 తొంభయ్యొకటి - ఏకనవతి — ఏకనవతితమం
 తొంభైరెండు - ద్వానవతి — ద్వానవతితమం
 తొంభైమూడు - త్రయోనవతి — త్రయోనవతితమం
 తొంభైనాలుగు - చతుర్నవతి — చతుర్నవతితమం
 తొంభై అయిదు - పంచనవతి — పంచనవతితమం
 తొంభయ్యాలు - షణ్ణవతి — షణ్ణవతితమం
 తొంభయ్యేడు - సప్తనవతి — సప్తనవతితమం
 తొంభయ్యేనిమిది - అష్టనవతి — అష్టనవతితమం
 తొంభైతొమ్మిది - ఏకోనశతం — ఏకోన శత తమం
 వంద (నూలు) - శతం — శతతమం
 నూటొకటి - ఏకోత్తరశతం — ఏకోత్తరశతతమం
 నూటరెండు - ద్వయోత్తరశతం — ద్వయోత్తరశతతమం
 నూటమూడు - త్రయోత్తరశతం — త్రయోత్తరశతతమం
 నూటనాలుగు - చతురుత్తరశతం — చతురుత్తరశతతమం
 నూట అయిదు - పంచోత్తరశతం — పంచోత్తరశతతమం
 నూట ఆలు - షడుత్తరశతమ్ — షడుత్తరశతతమం
 నూట ఏడు - సప్తోత్తరశతం — సప్తోత్తరశతతమం
 నూట ఎనిమిది - అష్టోత్తరశతం — అష్టోత్తరశతతమం
 నూట తొమ్మిది - నవోత్తరశతం — నవోత్తరశతతమం

నూటపది – దశోత్తరశతం — దశోత్తరశతతమం

నూట ఇఱవై – వింశత్యుత్తరశతం

నూటముప్పై – త్రింశదుత్తరశతం

నూటనలభై – చత్వారింశదుత్తరశతం

నూట యాభై – పంచాశదుత్తరశతం

నూట అఱవై – షష్ఠ్యుత్తరశతతమం

నూట డెబ్బై – సప్తత్యుత్తరశతం

నూట ఎనభై – అశీత్యుత్తరశతం

నూటతొంభై – నవత్యుత్తరశతం

రెండొందలు – ద్విశతం

మూడొందలు – త్రిశతం

నాలుగొందలు – చతుశ్శతం

అయిదొందలు – పంచశతం

ఆఱొందలు – షట్శతం

ఏడొందలు – సప్తశతం

ఎనిమిదొందలు – అష్టశతం

తొమ్మిదొందలు – నవశతం

తొమ్మిదివందల తొంభైతొమ్మిది – ఏకోనసహస్రం

వెయ్యి – సహస్రం

లక్ష – లక్షం

కోటి – కోటి

XI. కొలతలూ, దూరాలూ

4.8 కిలోమీటర్లు – ఒక క్రోశం (క్రోసు)

- 2 క్రోసులు – 1 గవ్యూతి
- 12 కిలోమీటర్లు – 1 యోజనం
- 18 టెప్పపాట్ల (నిమేషాల) కాలం = 1 కాష్ట
- 30 కాష్టలు = 1 కళ
- 30 కళలు = 1 క్షణం
- 6 క్షణాలు = 1 ఘటిక (ఘడియ) [24 ఆధునిక నిమిషాలు]
- 2 ఘడియలు = 1 ముహూర్తం (48 ఆధునిక నిమిషాలు)
- 60 ఘడియలు లేదా 30 ముహూర్తాలు = 1 అహోరాత్రం (24 ఆధునిక గంటలు)
- 3 ఆధునిక గంటలు = 1 జాము
- జాము – యామం, ప్రహరం
- నెల – మాసం, మాస్
- రెండు నెలలు – 1 ఒక ఋతువు
- 3 ఋతువులు – 1 అయనం
- 2 అయనాలు – 1 ఏడాది
- 10 ఏళ్ళు – ఒక దశాబ్దం, దశాబ్ది
- 100 ఏళ్ళు – ఒక శతాబ్దం, శతాబ్ది
- 1000 ఏళ్ళు – ఒక సహస్రాబ్దం, సహస్రాబ్ది

XII. ముఖ్యమైన కొన్ని ఇతర పదాలు

స్వర్గం – స్వః (స్వర్, స్వస్), నాకం, త్రిదివం, త్రిదశాలయం, త్రివిష్టపం, సురలోకం, ద్యౌః, దివి,

దేవతలు – అమరులు, నిర్ణరులు, దేవులు, త్రిదశులు, విబుధులు, సురలు (సురులు), సుపర్వులు, సుమనులు, సుమనస్సులు, సుమనసులు, త్రిదివేశులు, దివౌకులు, దివౌకసులు, ఆదితేయులు, దివిషదులు, లేఖులు, ఆదిత్యులు, ఋభవులు, అస్వప్నులు, అమర్తులు,

అమృతాంధసులు, బర్హిర్ముఖులు, క్రతుభుజులు, గీర్వాణులు, దానవారులు, దానవారాతులు, బృందారకులు, దైవతాలు

పాతాళం - అధోభువనం, బలిసద్మ, రసాతలం, నాగలోకం

రాక్షసుడు - అసుర, అసురుడు, దైత్యుడు, దైతేయుడు, దేవారి, దేవారాతి, దేవశత్రువు, దేవద్వేషి, దానవుడు, పూర్వదేవుడు, పుణ్యజనుడు, యాతువు, యాతుధానుడు, క్రవ్యాత్, క్రవ్యాదుడు, కౌణపుడు, అస్రపుడు, రాత్రించరుడు, కర్పూరుడు, నికషాత్మజుడు, నైర్మతుడు, రక్షస్సు

నరకం - నారకం, నిరయ, దుర్గతి

ముక్క/ తునక - భిత్తం, శకలం, ఖండం

గుర్తు - అంకం, లాంఛనం, చిహ్నం, లక్ష్మ, లక్షణం, పాళి, కేతువు, లింగం, నిమిత్తం, వ్యంజనం, ప్రజ్ఞానం, అభిజ్ఞానం, లలామం, లలామ

మచ్చ - కళంకం

శోభ - సుషమ

వెలుగు - ద్యుతి, ఛవి

పుణ్యం - ధర్మం, సుకృతం, శ్రేయం (శ్రేయస్/ శ్రేయో-), వృషం

పాపం - పాపం (న్), పంకం, కిల్బిషం, కల్మషం, కలుషం, వృజినం, ఏనం (ఏనస్/ ఏనో-), అఘం, అంహం (అంహస్/ అంహో-), దురితం, దుష్కృతం

శుభం - శ్వశ్రేయసం, శివం, భద్రం, కల్యాణం, మంగళం, భావుకం, భవికం, భవ్యం, కుశలం, క్షేమం, శస్తం

శుభకార్యం - అయం

కారణం - నిమిత్తం, మూలం, హేతువు, బీజం

ఆదికారణం - నిదానం

పుట్టుక - జనువు (జనుష్), జననం, జన్మం (జన్మన్), జని, ఉత్పత్తి, ఉద్భవం, ప్రాదుర్భావం

మనస్సు (మనస్, మనో-) – చిత్తం, చేతం (చేతన్, చేతో-), హృదయం, హృది, హృత్, స్వాంతం, మానసం,

బుద్ధి – మనీష, ధిషణ, ధీ, ప్రజ్ఞ, శేముషి, మతి, ప్రేక్ష, ఉపలబ్ధి, చిత్, సంవిత్, ప్రతిపత్, జ్ఞప్తి, చేతన

జ్ఞాపకశక్తి, అవధానమూ, తార్కికప్రతిభ గల బుద్ధి – మేధ

మోక్షం – ముక్తి, కైవల్యం, నిర్వాణం, శ్రేయం (శ్రేయస్, శ్రేయో-) నిశ్రేయసం, అమృతం, పరమపదం, అపవర్గం, బ్రహ్మభూయం, బ్రహ్మత్వం, బ్రహ్మీభవనం, బ్రహ్మీభావం, బ్రహ్మస్వరూపం, బ్రహ్మసాయుజ్యం

వాక్కు – బ్రాహ్మి, భారతి, భాష, గీ (గీర్), వాచం (వాక్), వాణి, సరస్వతి, శారద

మాట – వ్యాహారం, ఉక్తి, లపితం, భాషితం, వచనం, వచం (వచస్), గదితం, నిగదితం

Terminology – వాచకం

వేదం – శ్రుతి, ఆమ్నాయం, త్రయి, నిగమం

ఓంకారం – ప్రణవం

రాజనీతిశాస్త్రం – ఆన్వీక్షకి, దండనీతి

పొడుపుకథ – ప్రవహ్నిక (ప్రవల్లిక), ప్రహేళిక

సంకలనగ్రంథం – సమాహృతి, సంగ్రహం

పుకారు – కింవదంతి, జనశ్రుతి

సమాచారం – వార్త, ప్రవృత్తి, వృత్తాంతం, ఉదంతం

పేరు – నామం (నామన్), నామధేయం, ఆఖ్య, ఆహ్వా, ఆహ్వాయం, అభిధానం

పిలుపు – ఆహ్వానం, ఆమంత్రణం, హూతి, ఆహూతి, ఆకారన

పిలవబడ్డవారు – ఆహూతులు

అభాండం – అభిశాపం, మిథ్యాభిశంసనం, అపవాదం

మంచిపేరు – యశం (యశన్), కీర్తి, సమజ్ఞ, విశ్రుతి, ప్రఖ్యాతి, విఖ్యాతి, ప్రాశస్త్యం

పొగడ్డ — స్తవం, స్తోత్రం, స్తుతి, నుతి, ప్రశంస, ప్రశస్తి, ప్రఖ్యాపనం, విఖ్యాపనం, ఈడనం
(ఈళనం)

నింద — ఉపాలంభం, అవర్ణం, నిర్వాదం, పరీవాదం, పరిభాషణం, ఉపక్రోశం, కుత్స,
నింద, గర్హణ

పునరావృత్తం — ఆమ్రేడితం

శోకభయాదులతో చేసే అవ్యక్తశబ్దం — కాకువు

అసహ్యించుకోవడం — జుగుప్సనం

కఠినంగా మాట్లాడడం — పారుష్యం

బెదిలించడం — తర్జనం, భర్తనం

సంభాషణ — ఆభాషణం, ఆలాపం

మళ్ళీ చెప్పడం — అనులాపం

వాపోవడం — విలాపం

విరోధభావనతో పలికిన పలుకు — విప్రలాపం

సరసంగా, సఖ్యంగా మాట్లాడుకోవడం — సల్లాపం

మంచిమాట — సుప్రలాపం, సుభాషితం

మోసపు మాట — అపలాపం, నిహ్నం

శుభవాక్కు — కల్య

అశుభవాక్కు — రుశతి

బూతుమాట — గ్రామ్యం, అశ్లీలం

అబద్ధం — అతథ్యం, వితథం, అన్యతం, అసత్యం, అవాస్తవం

చప్పుడు — శబ్దం, నాదం, నినాదం, నినదం, ధ్వని, ధ్వానం, రవం, స్వనం, నిస్వనం,
స్వానం, నిస్వానం, నిర్ఘోషం, నిర్ఘోషం, నాదం, ఆరవం, ఆరావం, సంరావం, విరావం

వీణాధ్వని — ప్రక్వాణం, ప్రక్వణం

గోల — కోలాహలం, కలకలం

మాఱుమోత – ప్రతిధ్వని, ప్రతిశ్రుతి, ప్రతిధ్వానం

ఆలస్యం – కాలవిలంబనం, కాలాతిక్రమం, కాలాతిక్రమణం, కాలాతీతం, విలంబితం

స్వధర్మాన్ని వదిలిపెట్టడం – రింఖణం

ఏడుపు – క్రందనం, రోదనం, క్రోశనం

దేశం – రాష్ట్రం, నీవృత్తు, జనపదం, విషయం, ఉపవర్తనం

వర్షాధారిత పొలాలు గల దేశం – దేవమాతృకం

నద్యాధారిత పొలాలు గల దేశం – నదీమాతృకం

శరీరాన్ని పరిశుభ్రం చేయడం hygiene – పరికర్మ, అంగసంస్కారం, మృజ, మార్ష్టి,

మార్జన

నదీతటాకాదులలో స్నానం – అవగాహనం, మజ్జనం

(ఇంట్లో) కూపోదక, కుంభోదక స్నానం – ఆప్లవం, ఆప్లావం

ప్రజ్ఞ – శిక్షణ, సాధనల ద్వారా సంపాదించే జ్ఞానం, లేదా నేర్పు

ఉపజ్ఞ – పుట్టుకతో వచ్చిన జ్ఞానం లేదా నేర్పు instinct

దానం – త్యాగం, విహాపనం, ఉత్సర్జనం, విశ్రాణనం, స్పర్శనం, ప్రతిపాదనం, ప్రాదేశనం,

నిర్వపణం, అపవర్జనం, అంహతి

వెతకడం – అన్వేషణ, గవేషణ, పర్యేషణ, పరిష్టి, మార్గణం, అనులోకనం

పూజ – నమస్య, అపచితి, సపర్య, అర్చ, అర్హణ, ఆరాధన, ఉపాసన

సేవ – శుశ్రూష, వరివస్య, పరిచర్య, ఉపచర్య

ప్రదేశాలు తిరగడం – ప్రజ్య, అటాట్య, పర్యటన

వరుసక్రమం – అనుపూర్వి, అనుక్రమం ఆవృత్తు (త్), పరిపాటి

విడిచి విడిచి – పర్యాయికం alternate

క్రమం తప్పడం – అతిపాతం, ఉపాత్యయం

పవిత్రగ్రంథాలను పఠించే ముందు చేసే నమస్కారం – బ్రహ్మాంజలి

భ్రష్టుడు – వ్రాత్యుడు

శత్రువు - వైరి, శాత్రువుడు, రిపువు, సపత్నుడు, ద్విషంతుడు (ద్విషత్), ద్వేషి (న్), ద్వేషణుడు, దుర్భుదుడు (దుర్భుద్), ద్విషుడు (ద్విట్ / ద్విష్), ప్రతిపక్షుడు, విపక్షుడు, అమిత్రుడు, అసహనుడు, దస్యవు, అభియాతి, పరుడు, అరి, అరాతి, పరిపంథి (న్), విరోధి (న్),

మిత్రుడు - స్నేహితుడు, మిత్రం, స్నిగ్ధుడు, సుహృదుడు (సుహృద్), సఖుడు (సఖ), వయస్యుడు, సవయసుడు (సవయస్), సవయస్కుడు, హితుడు, ఆప్తుడు, ఆత్మీయుడు, స్వపక్షుడు

స్నేహం - సాప్తపదీనం, సఖ్యం, మైత్రి, సౌహార్దం

అనుకూలత - అనువర్తనం, అనురోధం

గూఢచారి - యథార్థవర్ణుడు, ప్రణిధి, ఉపసర్పుడు, చరుడు, స్పశుడు, చారుడు, గూఢపురుషుడు

ఏకాంతం - రహస్యం, వివిక్తం, విజనం, ఛన్నం, నిశ్శలాకం, రహం (న్), రహః, ఉపాంశువు

పన్ను - భాగధేయం, కరం, బలి

కానుక - ప్రాభృతం, ప్రదేశనం, ఉపాయనం, ఉపగ్రాహ్యం, ఉపహారం, ఉపద, బహుమానం, బహుమతి

కట్నం - యౌతకం, సుదాయం

సైన్యం - ధ్వజిని, వాహిని, సేన, పృతన, అనీకం, అనీకిని, చమువ (చమూ), వరూధిని, బలం, చక్రం

బలం - ద్రవిణం, తరం (న్), సహం (న్), స్థామం (న్), శుష్మం (న్), శక్తి

ప్రతాపం - విక్రమం, పరాక్రమం

యుద్ధం - అయోధనం, జన్యం, ప్రధనం, ప్రవిదారణం, మృధం, ఆస్కందనం, సంఖ్యం, సమీకం, సాంపరాయికం, సమరం, అనీకం, రణం, కలహం, విగ్రహం, సంప్రహారం, అభిసంపాతం, కల్, సంస్ఫోటం, సంయుగం, అభ్యామర్దం, సమాఘాతం, సంగ్రామం, అభ్యాగమం, ఆహవం, సముదాయం, సంయత్తు (త్), సమిత్తు (త్), ఆజి, యుత్తు (ద్)

చేతులతో పెనుగులాడడం - నియుద్ధం

వీనుగుల ఘోంకారం – బృంహితం

గుఱ్ఱాల సకిలింపు – హేష

ధనుస్సుల మోత – విస్ఫారం

బలవంతం – ప్రసభం, బలాత్కారం, హఠం

ప్రకృతివైపరీత్యం – ఉపద్రవం, ఉత్పాతం, ఉపపాతం, ఉపసర్గం, అజన్యం

పగతీర్చుకోవడం – వైరశుద్ధి, ప్రతీకారం, వైరనిర్మాతనం

పాఱిపోవడం – ప్రద్రావం, ఉద్ద్రావం, సంద్రావం, విద్రవం, ద్రవం, అపయానం

గెలుపు – విజయం, జయం

ఓటమి – పరాజయం, పరాభూతి, శృంగభంగం

చంపడం – ప్రమాపణం, నిబర్హణం, నికారణం, నిశారణం, ప్రవాసనం, పరాసనం, నిఘాదనం, నిహింసనం, నిర్వాపణం, సంజ్ఞపనం, నిర్లంఢనం, అపాసనం, నిస్తర్హణం, నిహననం, క్షణనం, పరివర్ణనం, నిర్వాసనం, విశసనం, మారణం,

ప్రతిఘాతనం, ఉద్వాసనం, ప్రమథనం, క్రథనం, ఉజ్ఞాసనం, ఆలంభం, పింజం, విశరం, ఘాతం, ఘాత, ఉన్మాథం, వధ, సంహారం, హత్య

చనిపోయినవాడు – మృతుడు, పరాసువు, గతాసువు, విగతప్రాణుడు, ప్రాప్తపంచత్వుడు, పరేతుడు, ప్రేతుడు, సంస్థితుడు, ప్రమీతుడు

ప్రాణం – అసువు

శవం – కుణపం, కళేబరం

తలలేని మొండెం – కబంధం

చితి – చిత, చిత్వ

శ్మశానం – పితృవనం

చెఱసాల – కార, కారాగృహం, బంధనాలయం

బంధించడం – ప్రగ్రహం, ఉపగ్రహం

బ్రతికించే మందు – జీవాతువు, జీవధారణం Life-supporting drug

పెట్టుబడి – మూలధనం, నీవి, పరిపణం

సాటాబేరం (డబ్బులకు బదులు వస్తువులకు వస్తువుల్ని మార్పిడి చేసుకునే పద్ధతి) –
పరిదానం, పరీవర్తం, నైమేయం, నిమయం, ఆపమిత్యకం

వెల – మూల్యం, వన్నం

జూదం (gambling) – ద్యూతం, అక్షవతి, కైతవం, పణం

జూదగాడు – సభికుడు, ద్యూతకారుడు

పశుపక్ష్యాదుల పోటీలో పందెం కట్టడం – సమాహ్వయం (కోడిపందెం మొ||)

పాచికలు – అక్షాలు, దేవకాలు, పాశకాలు

(తరువాయి భాగం వచ్చే వారం)

For Latest Telugu Books - Visit now:

 Kinige
.com